

Sygn. VPa 155/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2014 roku

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim,

Wydział V w składzie:

Przewodniczący: SSO Beata Łapińska

Sędziowie: SSO Agnieszka Leżańska

SSR del. Urszula Sipińska-Sęk (spr.)

Protokolant: st.sekretarz sądowy Marcelina Machera

po rozpoznaniu w dniu 8 stycznia 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z powództwa D. W.

przeciwko (...) Szpitalowi (...) w O.

o przywrócenie do pracy

na skutek apelacji pozwanego (...) Szpitala (...)

w O. od wyroku Sądu Rejonowego w Tomaszowie Maz. IV Wydziału Pracy

z dnia 18 lipca 2013r. sygn. IV P 449/12

- 1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że powództwo oddala,*
- 2. zasądza od powoda D. W. na rzecz pozwanego (...) Szpital (...) w O. kwotę 90,00 (dziewięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą.*

Sygn. akt V Pa 155/13

UZASADNIENIE

Powód D. W. w pozwie skierowanym przeciwko (...) Szpital (...) w O., domagał się przywrócenia do pracy u pozwanego pracodawcy przy zachowaniu dotychczasowych warunków pracy i płacy. W uzasadnieniu swojego stanowiska podważył prawdziwość przyczyny wskazanej w wypowiedzeniu wskazując, że nie doszło do likwidacji jego stanowiska pracy.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 18 lipca 2013 roku wydanym w sprawie IVP 449/12 Sąd Rejonowy w Tomaszowie Maz. IV Wydział Pracy przywrócił powoda D. W. do pracy w pozwanym (...) Szpitalu (...) w O. na poprzednich warunkach pracy i płacy.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu Rejonowego:

Powód był zatrudniony u pozwanego w pełnym wymiarze czasu na podstawie umowy o pracę od dnia 01.04.2002 r., ostatnio na czas nieokreślony na stanowisku kierowcy/ratownika. Miejscem jego pracy były jednostki i komórki organizacyjne szpitala. Pozwany pracodawca pismem z dnia 14.11.2012 r. rozwiązał z powodem umowę o pracę z zastosowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia upływającego dnia 28.02.2013 r. i jako przyczynę rozwiązania umowy o pracę wskazał likwidację stanowiska pracy związaną z utratą przez Szpital kontraktu z NFZ na finansowanie świadczeń ratownictwa medycznego od dnia 01.01.2012 r. Jako podstawę prawną wskazano art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 13.03.2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników /Dz.U. Nr 90, poz. 844 z 2003 r./W szpitalu oprócz ratownictwa medycznego istniała komórka transportu sanitarnego -przewozu chorych między szpitalami. Zatrudnione były trzy grupy pracowników związanych z ratownictwem medycznym i transportem sanitarnym - kierowcy ratownicy medyczni, ratownicy medyczni i kierowcy ratownicy. Powód należał do trzeciej z wymienionych kategorii. Po utracie kontraktu z NFZ na wykonywanie świadczeń z zakresu ratownictwa medycznego pozwany rozwiązał umowy o pracę ze wszystkimi kierowcami ratownikami z transportu sanitarnego. Transportem sanitarnym zajmują się obecnie jedynie kierowcy z uprawnieniami ratownika medycznego i wykonują pracę na stanowiskach zajmowanych dotychczas przez kierowców/ratowników. O obsadzie karetki transportowej i wymianie personelu na wyżej kwalifikowanych kierowców ratowników medycznych zdecydował pozwany, aby poprawić jakość usług medycznych i transportu chorych.

Sąd Rejonowy uznał, że stan faktyczny przedmiotowej sprawy był bezsporny, a jedynie spornym między stronami była zasadność dokonanego wypowiedzenia, tj. prawdziwość wskazanej w nim przyczyny -likwidacji stanowiska pracy powoda.

W swych rozważaniach Sąd Rejonowy wskazał, że aby skutecznie podważyć wypowiedzenie należy w myśl art. 45 k.p. wykazać, że było ono dotknięte wadą formalną lub merytoryczną. W razie bowiem ustalenia, że wypowiedzenie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony jest nieuzasadnione lub narusza przepisy o wypowiedzaniu umów o pracę, Sąd pracy - stosownie do żądania pracownika - orzeka o bezskuteczności wypowiedzenia, a jeżeli umowa uległa już rozwiązaniu - o przywróceniu pracownika do pracy na poprzednich warunkach albo o odszkodowaniu.

Analizując konstrukcję przedmiotowego wypowiedzenia Sąd Rejonowy stwierdził, że oświadczenie woli w przedmiocie rozwiązania stosunku pracy za wypowiedzeniem zostało sporządzone na piśmie i doręczone powodowi oraz że wskazano w nim pouczenie o odwołaniu do Sądu oraz - teoretycznie - przyczynę. Przeprowadzone zostały także konsultacje związkowe.

Sąd Rejonowy wskazał jednocześnie, że w poglądach doktryny i orzecznictwa przyczyna wypowiedzenia powinna być prawdziwa i konkretna. Naruszeniem art. 30 § 4 k.p. jest brak wskazania przyczyny wypowiedzenia umowy o pracę, ujęcie jej w sposób zbyt ogólnikowy, a także podanie innej przyczyny niż uzasadniająca rozwiązanie umowy o pracę, a więc wskazanie przyczyny "nierzeczywistej" (uzasadnienie wyroku SN z 07.04.1999 r., I PKN 645/98, OSNAPiUS 2000/11/420; wyrok SN z 13.04.1999 r., I PKN 4/99, OSNAPiUS 2000/12/461).

Wskutek analizy materiału dowodowego Sąd Rejonowy uznał, iż przyczyna wypowiedzenia jest nieprawdziwa.

Sąd Rejonowy wskazał, że zgodne zeznania powoda, pozwanego i świadka J. K. potwierdzają, że z uwagi na utratę kontraktu z NFZ w Szpitalu zlikwidowana została komórka ratownictwa medycznego, co nie miało jednak - zdaniem Sądu - wpływu na istnienie i funkcjonowanie komórki transportu sanitarnego, w której zatrudniony był powód. Powód nie utracił też kompetencji, by nadal kierować pojazdem w transporcie sanitarnym. Mimo to, powód otrzymał wypowiedzenie umowy o pracę, a jego obowiązki i stanowisko pracy zostało przejęte przez innego pracownika pozwanego.

W tym względzie w ocenę Sądu I instancji bez znaczenia pozostaje fakt, że miejsce pracy powoda zajął pracownik bardziej wykwalifikowany i obiektywnie wymiana personelu karetki służyła podniesieniu jakości usług medycznych. Nie analizując nawet zasadności dokonania przesunięć w strukturze zatrudnienia pozwanego należy wskazać, że wskazana jako przyczyna wypowiedzenia umowy o pracę - likwidacja stanowiska pracy, w niniejszej sprawie

bezsparnie nie miała miejsca. Bez znaczenia pozostają twierdzenia strony pozwanej, że po utracie kontraktu z NFZ pozwany zmuszony był do reorganizacji grupy zawodowej kierowców. Nie taka była jednak oświadczona pracownikowi przyczyna rozwiązania z nim umowy o pracę. Z oświadczenia pracodawcy powinno wynikać w sposób niebudzący wątpliwości, co jest istotą zarzutu stawianego pracownikowi i usprawiedliwiającego rozwiązanie z nim stosunku pracy lub jaka jest przyczyna wypowiedzenia leżąca po stronie pracodawcy. Ocena przyczyny podanej w oświadczeniu pracodawcy o rozwiązaniu umowy o pracę pod względem jej konkretyzacji - a także rzeczywistości - dokonywana jest z perspektywy adresata oświadczenia pracodawcy, czyli pracownika. To pracownik ma wiedzieć i rozumieć, z jakiego powodu pracodawca rozwiązał z nim umowę o pracę (uzasadnienie wyroku SN z 09.03.2007 r., I PKN 175/09, LEX nr 585689. Ponadto, godzi się wskazać, iż wykazywanie istnienia ewentualnych przyczyn po stronie powoda przez pozwanego w toku niniejszego procesu w ślad za stanowiskiem Sądu Najwyższego zajęтым w wyroku z dnia 19 lutego 1999 r., I PKN 571/98, publik.: w LEX 39556 jest niedopuszczalne -pracodawca nie może wykazać zasadności wypowiedzenia umowy o pracę w oparciu o inną przyczynę, niż wskazaną w -wypowiedzeniu (art. 30 § 4 k.p.). Wobec tego zdaniem Sądu Rejonowego pozwany nie mógł wskazywać w toku postępowania, że przyczyną wypowiedzenia była restrukturyzacja działu transportu sanitarnego polegająca na zlikwidowaniu stanowisk kierowców ratowników, a pozostawieniu etatów, które obsadzono wyżej kwalifikowanymi kierowcami ratownikami medycznymi.

W tym stanie rzeczy Sąd Rejonowy stanął na stanowisku, że wypowiedzenie umowy o pracę było niezasadne. Orzekając o przywróceniu powoda do pracy Sąd Rejonowy podniósł również, że przepis art. 45 w § 2 wskazuje, że Sąd pracy może nie uwzględnić żądania pracownika przywrócenia do pracy, jeżeli ustali, że uwzględnienie takiego żądania jest niemożliwe lub niecelowe; w takim przypadku sąd pracy orzeka o odszkodowaniu. Kontynuując swój wywód Sąd Rejonowy podniósł, że w przedmiotowej sprawie nie zaistniały żadne okoliczności wskazujące, że przywrócenie powoda do pracy byłoby niemożliwe lub niecelowe. Jednocześnie pozwany nie wykazał jakichkolwiek przeszkód w możliwości kontynuowania przez powoda pracy na zajmowanym stanowisku.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Rejonowy orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany zaskarżając przedmiotowy wyrok w całości i zarzucając mu:

- naruszenie przepisów postępowania tj.:- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i dokonanie jego oceny z pominięciem istotnej części tego materiału to jest zeznań świadka J. K., zeznań dyrektora pozwanego szpitala oraz wyciągu z regulaminu organizacyjnego pozwanego szpitala, z których wynika, że stanowisko powoda (kierowca/ratownik) zostało zlikwidowane i już nie istnieje w związku z utratą kontraktu z NFZ, a w konsekwencji błędne przyjęcie, że przyczyny wypowiedzenia nie była prawdziwa;

- naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.: art. 45 § 1 k.p. w związku z art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników przez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że przyczyna wypowiedzenia była nieprawdziwa a w konsekwencji bezpodstawne uwzględnienie powództwa;

- art. 30 § 4 k.p. w związku z art. 45 § 1 k.p. w zw. art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy

z przyczyn niedotyczących pracowników poprzez przyjęcie, że treść oświadczenia o wypowiedzeniu z dnia 14 listopada 2012 nie czyni zadość wymogom konkretyzacji przyczyny wypowiedzenia.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty na podstawie art. 386 § 4 k.p.c w zw. z art. 368 § 1 pkt 5 k.p.c .pozwany wniósł o:

- 1) zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości;
- 2) zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania za obie instancje według norm przepisanych;

Ewentualnie na wypadek uznania przez sąd, że nie zachodzi podstawa do zmiany zaskarżonego wyroku wniósł o:

- uchylenie zaskarżonego wyroku całości i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, pozostawiające temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 8 stycznia 2014 roku pełnomocnik pozwanego oświadczył, że popiera apelację, a powód wniósł o jej oddalenie.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, które są wystarczające dla potrzeb rozpoznania apelacji, nie mniej wyciągnął z nich błędne wnioski końcowe, czym naruszył zasadę swobodnej oceny dowodów wynikającą z art. 233 k.p.c. W konsekwencji doprowadziło to do naruszenia przepisu art. 30§4 k.p. przez jego błędną wykładnię, polegającą na uznaniu, iż pisemne oświadczenie pozwanego o wypowiedzeniu umowy o pracę powodowi nie zawierało rzeczywistej przyczyny wypowiedzenia stosunku pracy i wreszcie do naruszenia art. 45 k.p. w zw. z art. 10 ust 1 ustawy z dnia 13 marca 2003r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunku pracy z przyczyn niedotyczących pracowników, polegającego na stwierdzeniu bezzasadności wypowiedzenia umowy o pracę.

W piśmie rozwiązującym umowę o pracę pracodawca wskazał jako przyczynę wypowiedzenia powodowi umowy o pracę likwidację stanowiska pracy. Powód – jak ustalił Sąd Rejonowy- był zatrudniony na stanowisku kierowcy – ratownika. Sąd Rejonowy przyjął dalej, że pozwany po utracie kontraktu z NFZ na wykonywanie świadczeń z zakresu ratownictwa medycznego rozwiązał umowy o pracę ze wszystkimi kierowcami-ratownikami z transportu sanitarnego. Transportem sanitarnym u pozwanego zajmują się obecnie jedynie kierowcy z uprawnieniami ratownika medycznego, czyli pracownicy o wyższych kwalifikacjach zawodowych niż kierowcy-ratownicy. O tej zmianie zdecydował pozwany mając na uwadze poprawę jakości usług medycznych i transportu chorych. Jednocześnie bezspornym jest, że powód nie ma uprawnień ratownika medycznego.

Z ustaleń faktycznych Sądu Rejonowego wynika zatem, że pozwany faktycznie zlikwidował stanowisko kierowcy-ratownika. Zwolnił jednak wszystkich pracowników zatrudnionych na tych stanowiskach. Zwolnienie wszystkich kierowców-ratowników czyni bezprzedmiotowym dokonywanie oceny zwolnień pod kątem kryterium doboru pracowników do zwolnienia. Kryterium takie wiąże się bowiem zawsze z konkretnym stanowiskiem, a to uległo jednak likwidacji.

Stanowisko kierowcy-ratownika nie istnieje w strukturze organizacyjnej pozwanego. Okoliczność, że czynności do tej pory wykonywane przez kierowców –ratowników przejęli inni pracownicy o wyższych kwalifikacjach medycznych tj. kierowcy – ratownicy medyczni, nie oznacza, że nie doszło do faktycznej likwidacji stanowiska pracy, na którym był zatrudniony powód, jak przyjął Sąd Rejonowy. To, że pracodawca realizuje zadania do tej pory wykonywane przez powoda, nie jest dowodem na to, że do likwidacji stanowiska pracy nie doszło (tak por. wyrok Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z dnia 19 listopada 2012r., I PK 115/12).

Brak stanowiska kierowcy –ratownika w strukturze organizacyjnej pozwanego, wbrew odmiennej ocenie Sądu Rejonowego, świadczy o tym że doszło do faktycznej likwidacji tego stanowiska. Oceny tej nie zmienia posiadanie przez powoda uprawnień do kierowania karetką transportu sanitarnego i dalsza realizacja przez pracodawcę zadań z zakresu transportu sanitarnego. Pracodawca ma swobodę w kształtowaniu struktury organizacyjnej i może w ramach tej swobody powierzyć zadania realizowane na danym stanowisku innym pracownikom, którzy mają wyższe kwalifikacje i dają lepszą gwarancję ich należytego wykonania. Nie ulega wątpliwości, że powierzenie zadań z zakresu transportu sanitarnego wykwalifikowanym ratownikom medycznym, będącym jednocześnie kierowcami takim celom służy. Celem dokonania takiej reorganizacji pracy pracodawca był uprawniony do likwidacji dotychczasowego stanowiska pracy zajmowanego przez powoda tj. kierowcy –ratownika i powierzenie tych zadań kierowcy- ratownikowi medycznemu. W takiej sytuacji nadal prawdziwą przyczyną wypowiedzenia powodowi umowy o pracę pozostaje

likwidacja stanowiska pracy kierowcy-ratownika, gdyż takie stanowisko nie istnieje już w strukturze organizacyjnej pozwanego, a nie reorganizacja. Reorganizacja nie polega na likwidacji stanowisk pracy, ale na zmniejszeniu zatrudnienia na istniejących nadal stanowiskach pracy przy zmianie zakresów obowiązków pozostałych pracowników.

W będącej przedmiotem osądu sprawie stanowisko powoda zostało rzeczywiście zlikwidowane (na miejsce powoda nie zatrudniono żadnego innego kierowcy-ratownika). Zadania dotychczas wykonywana przez powoda zostały rozdysponowane na innych pracowników kierowców-ratowników medycznych. Jednocześnie powód nie posiada wystarczających kwalifikacji zawodowych, by być zatrudnionym na stanowisku kierowcy –ratownika medycznego.

Nie jest natomiast rzeczą Sądu badanie zasadności (potrzeby) funkcjonowania w strukturze zakładu pracy likwidowanego stanowiska, gdyż podejmowane przez pracodawcę zmiany organizacyjne i ekonomiczne stanowią autonomiczną decyzję tego podmiotu. Należy też uwzględnić, że z istoty stosunku pracy wynika, iż służy on realizacji zadań i celów ustalonych przez pracodawcę. To pracodawca decyduje, jaką działalność prowadzi i on ponosi jej ryzyko. Ma on więc w granicach prawa swobodę w wyborze rodzaju tej działalności i sposobu jej realizacji. W tym aspekcie interesy pracownika i możliwość ingerencji sądów pracy nie mogą w decydującym zakresie ograniczać tej swobody, a przez to ograniczona jest możliwość kontroli pracodawcy, zwłaszcza przez narzucanie mu określonego sposobu prowadzenia działalności np. określonej struktury organizacyjnej, doboru kadr, używanych technologii itp. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12.01.2012r., II PK 83/11, z dnia 2.10.2002 r., I PKN 374/01, OSNAPiUS Nr 9/2004, poz. 156; z dnia 8.8.2006 r., PP Nr 12/2006, poz. 39; z 5.5.2009 r., I PK 11/09, OSNP Nr 1-2/2011, poz. 3).

Rzeczywistość i prawdziwość wskazanej powodowi w wypowiedzeniu przyczyny rozwiązania stosunku pracy, czyni je uzasadnionym w rozumieniu art. 45 k.p. Zważywszy, że wypowiedzenie to jednocześnie nie naruszało przepisów o wypowiedzaniu umów o pracę, powództwo o przywrócenie do pracy należy uznać za bezzasadne.

Z tych przyczyn Sąd Okręgowy na podstawie art. 386§1 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach procesu za instancję odwoławczą orzeczono na podstawie art. 98 k.c. zgodnie z wynikiem procesu. Brak było natomiast podstaw do zasądzenia na rzecz strony pozwanej kosztów procesu za postępowanie pierwszoinstancyjne, gdyż pełnomocnik pozwanego na ostatniej rozprawie przed Sądem Rejonowym w dniu 12 lipca 2013r. (k.38) oświadczył, że nie wnosi o ich zasądzenie. Skutkiem takiego oświadczenia złożonego przez zawodowego pełnomocnika - stosownie do treści art. 109§1 k.p.c. – było wygaśnięcie roszczenia o zwrot kosztów procesu.